

Asia: VN/22365/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain muuttamisesta.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi ja lausuu asiasta seuraavaa.

Nuorten ja ammatillisesti kuntoutuvien kuntoutusrahan leikkaaminen on lyhytnäköistä

Pääministeri Orpon hallitus tavoittelee nuoren kuntoutusrahan ja ammatillisen kuntoutuksen ajalta maksettavan kuntoutusrahan vähimmäismäärän tason laskemista sekä ammatillisen kuntoutuksen ajalta maksettavan kuntoutusrahan laskukaavan muuttamista. Toimia hallitus perustelee kustannusten vähentämisellä sekä kuntoutujien yhdenvertaisuuden edistämällä.

SAK ei voi yhtyä hallituksen suunnitelmiin. Ammatillisen kuntoutuksen ajalta maksettavan kuntoutusrahan määrän laskeminen voi johtaa yksilön ja hänen perheensä kohtuuttomaan tilanteeseen toimeentulon kannalta. Kuten hallituksen esityksessä on arvioitu, kuntoutusrahan määrän laskeminen todennäköisesti lisää toimeentulotuki- ja asumistukimenoja. Nuorten lisääntyneet mielenterveysongelmat ovat edelleen kasvava yhteiskunnallinen haaste, joten nuorten kuntoutusetuuksista leikkaaminen on erittäin lyhytnäköistä. Nuorten etuuksista leikkaaminen voi johtaa pitkäänkin syrjäytymiskiarteeseen. Monelle nuorelle nuoren kuntoutusraha on ainoa ja korvaamaton reitti työelämään.

Ammatillisen kuntoutuksen tarkoitus on auttaa henkilöä pääsemään työelämään ja pysymään siellä. Ammatillisen kuntoutuksen ajalta maksettava korkeampi kuntoutusraha on perusteltu, koska se kannustaa ensisijaisesti hakeutumaan ammatilliseen kuntoutukseen työkyvyttömyyseläkkeen sijaan. Lisäksi on tärkeää, että kuntoutuja pystyy keskittymään työ- tai opiskelukykyä palauttamiseen ja/tai kehittämiseen, sen sijaan, että huolehtisi toistuvasti toimeentulostaan. Ammatilliseen kuntoutukseen osallistuminen on usein pitkäkestoista, joten etuuden madaltaminen kyseiseltä ajalta voi ajaa kuntoutujan ja hänen perheensä kohtuuttomaan tilanteeseen pidemmäksikin aikaa. Etuuksien leikkaamisen sijaan keskeistä on kehittää etuuksien ja palveluiden yhteensovittamista.

Kuntoutusrahan laskemista hallitus perustelee muun muassa sosiaaliturvajärjestelmän yksinkertaistamisella sekä kuntoutujien yhdenvertaisuudella. SAK näkee, että vaikka järjestelmien yksinkertaistaminen on tärkeää, sitä ei tule tehdä vain järjestelmän takia. Lisäksi on perusteltua tukea nuoria kuntoutujia.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Glantz Tuuli
SAK ry - Työ ja turva-osasto